Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 180 (13.442).
10 АВГУСТ 1966 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ССР МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ ВАКИЛЛАРИНИНГ ЕТТИНЧИ СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети СССР матлубот кооперацияси вакиллари еттинчи съездининг делегатларини ва сизлар орқали мамлакатнинг барча кооператорларини қизғин табриклайдилар.

Матлубот кооперациясининг съезди совет халқи хўжалик ва маданий қурилишимизнинг, совет кишилари моддий фаровонлигини янада оширишнинг, социалистик ватан иқтисодий қудратини мустаҳкамлашнинг навбатдаги вазифаларини белгилаб берган КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга киришган бир вақтда ўтмоқда. Партия съездининг қарорлари якдиллик билан маъқулланди ҳамда ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва совет зиёлиларининг жуда катта сиёсий меҳнат ғайратини қўзғотиб юборди.

53 миллиондан кўпроқ кишини бирлаштириб турган оммавий ижтимоий ташкилот бўлган матлубот кооперацияси совет халқининг бунёдкорлик меҳнатида актив қатнашмоқда. Кооперация шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлашнинг, аҳолига хизмат кўрсатишни анча яхшилашнинг таъсирчан формасидир. У, совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тағин ҳам тўлиқ қондиришда, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни бартараф қилиш тадбирларини амалга оширишда Коммунистик партияга ва ҳукуматга кўмаклашмоқда. Матлубот кооперацияси халқаро кооператив ҳаракатида фаол қатнашмоқда, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик учун зўр бериб курашмоқда.

КПСС XXIII съездининг қарорлари совет кооператорлари олдига янги юксак талаблар қўймоқда. Матлубот кооперацияси ходимлари қишлоқда маданий савдони тағин ҳам кенг авж олдиришлари, харидорларга хизмат кўрсатишни муттасил яхшилаб боришлари, аҳоли учун энг қулай бўлган савдонинг янги форма ва методларини ривожлантиришлари лозим. Улар товар ресурсларини моҳирлик билан тақсимлашлари, саноат билан амалий алоқаларни мустаҳкамлашлари, мол ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва молларнинг сифатини яхшилаш мақсадида саноатга тағин ҳам активроқ таъсир ўтказишлари лозим. Матлубот кооперацияси системасига товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда колхоз ва совхоз ёрдамчи хўжаликлари ва овчилик маҳсулотини реализация қилиш йўли билан қўшимча товар ресурсларини товар оборотига тортиш имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланишлари керак.

Қишлоқ меҳнаткашларининг турмушини қайта қуришда муҳим роль ўйнаётган умумий овқатланишни ва нонпазликни ҳар томонлама ривожлантириш матлубот кооперациясининг асосий вазифаларидан биридир. Кооперация ташкилотлари ошхоналар, чойхоналар, кафелар ва нонвойхоналар ишидаги камчиликларни тезроқ тугатишлари, уларнинг ишларини такомиллаштиришлари, чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилашлари, молларнинг хилини кўпайтиришлари лозим.

Қишлоқ жойларида магазинлар, ошхоналар, складлар ва музхоналар қуришни тағин ҳам активроқ авж олдириш, уларни ўз вақтида ишга туширишни таъминлаш, молларни ташиб юриб сотишни ҳар томонлама авж олдириш зарур. Янги магазинлар ва ошхоналарда аҳолига хизмат кўрсатиш учун энг кўп қулайлик туғдирилиши, савдонинг прогрессив формалари кенг қўлланилиши, меҳнатни механизациялаш воситалари кенг жорий қилиниши лозим.

Партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга доир тадбирлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ва харид қилишни анча кўпайтирмоқ учун шарт-шароит яратиб берди. Матлубот кооперацияси ходимларининг бурчи шуки, улар маҳсулот тайёрлаш ташкилотларининг ишини яхшилашлари, шу ташкилотларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашлари ва кенгайтиришлари, тайёрланаётган маҳсулотлар ва хом ашёнинг сифатини оширишлари, нобудгарчиликларни камайтиришга тағин ҳам зўр бериб эришмоқлари лозим. Колхозлар ва колхозчилардан ортиб қолган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишни кўпайтириш, шунингдек ёввойи мевалар, емишлар, қўзиқоринлар ва асал тайёрлашни кўпайтириш имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш, шу маҳсулотлар билан савдо қилишни ҳар томонлама кенгайтириш керак.

Кооператив ташкилотларида демократияни бундан буён ҳам ривожлантира бериш, хўжаликни бошқариш ҳамда матлубот жамиятлари ва союзларининг фаолиятини контроль қилиш ишига пайчиларни кенгроқ тортиш, кадрларни давлат интизомига оғишмай риоя қилиш ва камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялаш керак. Қаттиқ иқтисодий тежаш кооператив маблағларини кўпайтирмоқ ва шу маблағларни сақлаб қолмоқ учун доимий кураш олиб бориш барча кооператорларнинг ҳамиша диққат-марказида туриши лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети матлубот кооперациясининг ходимлари коммунизм қураётган совет кишиларининг ўсиб бораётган ҳамма талабларини тағин ҳам тўлиқ қондирмоқ учун зарур чораларни кўрадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

А. Н. КОСИГИН ТУРКИЯ БУЮК МИЛЛАТ МАЖЛИСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 8 августда Кремлда Туркия Республикаси Миллат палатасининг раиси Феррух Бозбейли бошчилигидаги Буюк миллат мажлиси делегациясини қабул қилди. Делегация СССР Олий Советининг таклифига биноан, расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

Қабул маросимида делегация билан бирга Туркия Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Ҳасан Эсат Ишиқ ҳам бор эди.

А. Н. Косигин билан Туркия парламенти аъзолари ўртасида самимий дўстона суҳбат бўлди. (ТАСС).

КПСС ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУХАРЕСТДА

БУХАРЕСТ. 8 август. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети химия саноати бўлимининг мудири В. М. Бушуев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси партия ходимлари делегацияси Румин Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ тажриба алмашиш учун бугун Бухарестга келди.

ЮКСАК УНВОН МУБОРАК!

Етти йиллик план топшириқларини бажаришда кўрсатган алоҳида хизматлари ва юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 5 август Фармонига биноан, машинасозлик корхоналари ходимларидан 30 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди ва Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медали топширилади. Бу юксак унвонга сазовор бўлганлар орасида Тошкент шаҳридаги «Ташсельмаш» заводининг мастери **Мустаҳим ЮСУПОВ** ҳам бор.

Сирдарё районидаги Куйбишев номли колхозда ғўзани суғориш кечаю кундуз олиб борилмоқда. Бу ишда айниқса Қ. Жабборов ҳамда Ж. Маматов каби сувчилар маҳорат кўрсатишяпти. Бу суратда сиз ана шу иккала уста сувчини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

МАШИНАГА НЕ ЕТСИН

Совхозимизда экин майдонларига нисбатан ишчи кучи оз. Баъзи бўлим ва бригадаларда ҳар бир ишловчига уч-уч ярим гектардан пахта майдони тўғри келади. Далада ишловчи ҳар бир ишчи ҳисобига етиштириладиган пахта олти тоннадан ошиб кетади. Демак, биз пахта етиштиришдаги ишларни асосан машина кучи билан бажараётирмиз.

Маълумки, йиғим-терим кўп ишчи кучи талаб қиладиган иш. Пахта етиштиришда эллик процентдан кўпроқ меҳнат ва харажат ҳосилни йиғиб-териб олишга сарфланади. Илгарилари пахтачиликдан келадиган бир қисм фойдани шаҳардан келган ёрдамчилар ва ўқувчилар олиб кетарди. Яна йиғим-терим ҳаддан ташқари чўзилиб кетиб, тайёрланган пахта паст сортларга топшириб юборилар, нобудгарчилик кўп бўлар эди. Кейинги йилларда машина теримига жиддий эътибор бериб, ана шуларга қатъий чек қўйдик.

Ўтган йили хўжалигимизда йиғим-теримни механизациялаштиришга айниқса катта эътибор берилди. Ҳосилнинг қарийб 40 проценти машиналарда териб олинди.

Машинанинг мадади билан далада етиштирилган мўл ҳосил ўз вақтида йиғиб-териб олинди, пахта тайёрлаш плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. Тайёрланган пахтанинг қарийб 90 проценти юқори сортга топширилди. Ана шулар ҳисобига йилни яхши кўрсаткичлар билан якунладик. Ҳар тонна пахтани планда кўзда тутилган 334 сўм ўрнига 354 сўм 20 тийиндан сотдик. Шу ҳисобнинг ўзидан икки юз минг сўмча қўшимча даромад олдик. Машина терими топшириғини ошириб бажариб, ҳар тонна пахтадан 13 сўм 47 тийиндан пул тежаб қолинди.

Шундай қилиб, машина теримининг қанчалик афзаллигини амалда кўрдик. Совхозимиз йилни бир миллион 200 минг сўм соф фойда кўриш билан якунлади. Бундан коллективимиз ҳам, механизатор ва ишчиларимиз ҳам катта моддий манфаатдор бўлишдилар.

Совхозимиз ишчилари ва механизаторлари Сирдарё областидаги «Андижон» совхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Дадажоновнинг хатини ҳамда Тошкент область Оққўрғон район колхоз ва совхозларининг қимматли ташаббусини қизғин маъқуллаб, юксак мажбуриятлар олдилар. Бўлим ва бригадаларда очиқ хат ва оққўрғонликларнинг ташаббуси кенг муҳокама қилиниб пахта етиштириш юзасидан қўшимча мажбурият қабул қилинди. Олдинги мажбуриятда кўзда тутилган 4800 тонна эмас, 5600 тонна пахтани машинада теришга аҳд қилинди. Бу ўтган йилдаги машинада терилган пахтадан 2048 тонна кўпдир, ёки ҳосилнинг 60 процентдан кўпроғини ташкил этади.

Бунинг уддасидан чиқиш учун машина теримига шайланмоқдамиз. Машина теримига ажратилган 3600 гектар ердаги карталар бошига тахталар қоқилиб қўйилди. Ҳар бир механик-ҳайдовчига маълум карталар бириктирилди. Терим агрегатларининг унумли ишлаши учун қулай шароитлар яратилмоқда. Биз механизаторлар билан сувчиларнинг йиғилишини ўтказиб, ҳар бир картадаги ғўзани машина теримига мослаб парвариш қилиш масаласини муҳокама қилдик. Ҳар бир бўлим ва бригадада тажрибали ва кекса деҳқонлардан иборат сифат комиссияси туздик. Улар ишдан кейин далаларда бўлиб, карталарни кўздан кечирадилар, қайси картани қачон суғориш кераклигини айтадилар.

Тажрибада кўрдикки, далалар машина теримига қанчалик яхши тайёр қилинса, техника шунчалик унумли ишлайди. Суғоришда эгатлар ювилиб кетмаслиги, культиватор эгатнинг қоқ ўртасидан юриши керак. Далаларда ўнқир-чўнқирлар бўлишига йўл қўймаслик охирги парвариш даврида ҳамма далалар бегона ўтлардан яна бир марта тозаланиши лозим.

Далаларни машина теримига ҳозирлашда чеканка ҳам катта аҳамиятга эга. Шу кунларда участкаларда 18 та чеканка машинаси ишлаб турибди. Бу машиналар уста механизаторлар қўлига топширилган. Бугунгача 2500 гектар ердаги ғўза чеканкадан чиқарилди. Кеча билан 10-12 августга қадар чеканка тугалланади.

Хўжалигимизда бу йилги мавсумда 126 та терим агрегати ишлайди. Совхоз марказида механик-ҳайдовчи тайёрлаш уч ойлик курси очганмиз. Курсда хотин-қизлардан 18 киши ўқияпти. Яна илғор механик-ҳайдовчиларимиз Мамажон Дадажонов ташаббусига қўшилиб шогирд тайёрлаяптилар.

Совхоз трактор паркида терим агрегатларини ремонт қилиш қатъий график асосида олиб борилмоқда. Ҳамма терим машиналари, тиркаладиган машиналар 25 августгача тўла ремонтдан чиқарилади. Шу кунларда 70 тажрибали механик техника ремонтида ишлаяпти. Уларнинг унумли ишлаши ва машиналарнинг сифатли ремонт қилиниши учун зарур шароитлар яратиб берилган.

Агрономлар ва тажрибали деҳқонлар билан маслаҳатлашиб, бу йил дефолиацияни ҳар йилдагидан барвақт ўтказиш тадбирларини кўряпмиз. Айрим участкаларда дефолиацияни 25 августдан бошлаймиз, машина теримига ажратилган ҳамма жойда бу ишни кеча билан 15 сентябрда тугатишни мўлжаллаб турибмиз.

Машина терими — ишнинг унуми. Машинага не етсин. Совхоз пахтакорлари шундай демоқдалар. Ишчи кучи камроқ бўлган бизнинг хўжалигимиз шароитида терим машинаси бу йил шубҳасиз, янада самаралироқ натижа беради.

М. ЛУҚМОНОВ — Самарқанд область. Булунғур районидаги «Жомбой» пахтачилик совхозининг директори.

А. С. ГРОЧОВ — совхоз бош инженери.

В. Я. НАСАКИН — совхоз бош агрономи.

С. КАМОЛОВ, А. ШОДМОНОВ — совхоз механик-ҳайдовчилари.

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Олтиариқ районига қарашли «Қизил Ўзбекистон» колхозининг барча азамат пахтакорлари давлатга мўл-кўл «оқ олтин» етказиб бериш мақсадида тинмай меҳнат қилишяпти. Колхоз пахтакорлари бу йил 750 гектар майдондаги пахтани машинада териб олишни кўзда тутиб, тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар. Мавжуд агрегатлар ремонт қилинмоқда. Пахтаси машинада териладиган майдонлар ёввойи ўтлардан батамом тозаланиб, участка четлари ростланмоқда. Механик-ҳайдовчи кадрлар танланяпти.

Колхознинг илғор механизаторларидан К. Расулов, Р. Маданинов ва С. Тешабоев ўртоқлар ҳамон ғўза қатор ораларини культивация қилиб, ҳосилга ҳосил қўшяптилар.

У МАМАЖОНОВ.

СОВЕТ КООПЕРАТОРЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИ

Катта Кремль саройида 9 августда СССР матлубот кооперацияси вакилларининг VII съезди очилди. Съездда 1762 делегат, қарийб 40 чет мамлакат кооператив ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқда.

Съезд президиумида А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э Димшиц, СССР министрлари, матлубот кооперациясининг илғор ходимлари бор эди.

Съезднинг раҳбар органлари тузилганидан кейин делегатлар иш тартибини тасдиқладилар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг СССР матлубот кооперацияси вакилларининг VII съездига табрикномасини ўқиб эшиттирди. Залда ҳозир бўлган кишилар бу табрикномани гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Центросоюз правлениесининг раиси А. П. Климов Центросоюз правлениесининг ҳисоботи ва матлубот кооперациясини янада ривожлантириш вазифалари тўғрисида доклад қилди.

(ТАСС).

«КОСМОС-127» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

1966 йил 8 августда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-127» учирилди. Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди.

Бошланғич айланиш даври — 89,2 минут;

Ер сатҳидан максимал узоқлашуви (апогейида) — 279 километр;

Орбитанинг оғиши — 51,9 градус.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари 19,994 метагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик; орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема; приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ ИШИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети умумий таълим мактабларининг ишини янада яхшилаш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Қарорда айтиладики, республикада халқ маорифини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш соҳасида сўнгги йилларда кўпгина ишлар қилинди.

Ҳамма жойда саккиз йиллик умумий мажбурий таълим жорий этилди. Етти йил ичида умумий таълим мактабларининг шохобчаси 600 тага етди, ана шу давр ичида ўқувчилар сони анча кўпайди. 1965 йилда саккиз йиллик мактабларни ва ўрта мактабларни битирувчилар сони 1958 йилдагига нисбатан икки баравар ортди. Саккиз йиллик мактабларни битирувчиларнинг салкам 70 проценти ўрта мактабларнинг юқори синфларида, профессионал-техника ўрта махсус ўқув юртларида ўқишни давом эттирмоқдалар. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилаётган ишчи ёшлар ва колхозчилар кўпайди. Болаларни ижтимоий тарбиялашнинг куни узайтирилган мактаблар ва группалар мактаб-интернатлар каби формалари аҳолига ғоят манзур бўлиб қолди. Мактабларнинг ўқув-моддий базаси кенгайди ва мустаҳкамланди. Етти йиллик ичида синф хоналарининг умумий сони икки баравар ортди. Биринчи сменада ўқитилаётган ўқувчилар сони бир миллиондан зиёд кўпайди.

Республикада мактаб бинолари қурилиши, айниқса колхозларнинг куч ва маблағлари билан, шунингдек совхозлар, корхона ва муассасаларнинг иштирокида узлуксиз олиб борилмоқда.

Етти йил ичида ўқитувчилар сони 75 минг кишидан 121 минг кишигача кўпайди. Олий маълумоти бўлган педагоглар сони деярли уч мартадан зиёд ўсди.

Шу билан бирга, дейилади қарорда, мактабларнинг ишида жиддий камчиликлар мавжудлиги сабабли саккиз йиллик маълумотни биринчи синфларга кириб ўқий бошлаган ўқувчиларнинг 84 процентдан камроғи ўз вақтида тугаллаётир. Баъзи область партия комитетлари ва оближрокомлар, район партия комитетлари ва райижрокомлар мактаблар ҳузуридаги интернат шохобчаларини ривожлантиришга, мактаб ўқувчиларининг турмуш ва маишатини тўғри ташкил этишга тегишинча аҳамият бермаётирлар.

Куни узайтирилган мактаб ва группаларни тузиш юзасидан белгиланган план йил сайин бажарилмай колмоқда. Умумий таълим учун ажратилган фондлардан қониқарсиз фойдаланилмоқда. Ўқувчилар мактаблардан кетиб қолиш ҳоллари рўй бермоқда. Ҳар йили 8-15 ёшдаги ўсмирлардан 40 мингдан кўпроғи мактабга жалб қилинмай қолаётир.

Мактаб-интернатлар сонини кўпайтириш юзасидан белгиланган планлар қониқарсиз бажарилмоқда. Жисмоний камчилиги бўлган болалар учун махсус мактаблар ва мактаб-интернатлар ҳанузгача лозим даражада кенгайтирилмаётир.

Баъзи корхоналар ва совхозларнинг раҳбарлари, колхоз правлениелари ишлаб турган ёшларнинг ҳаммасига саккиз йиллик маълумот бериш тўғрисида ғамхўрлик кўрсатмаётирлар.

Республикадаги кўпгина мактабларнинг ўқув-моддий базаси етарли эмас. Мактаб биноларининг бир қисмида электр чироғлари йўқ. Кўпгина мактабларда марказий иситиш, водопровод, канализация шохобчалари ишламайди. Мактаблар техника воситалари ва кўргазмали ўқув қўлланмалари билан етарли таъмин этилган эмаслар, уларнинг кўпчилигида комплекс спорт майдончалари, ошхоналар, буфетлар йўқ, ошхона ва буфетларда озиқ-овқат маҳсулотларининг хили етарли эмас.

Баъзи партия ва совет ташкилотлари ҳамда халқ маорифи органлари мактабларда машғулотларни бир сменага кўчириш масалалари билан шуғулланмаётирлар.

Мактабларнинг капитал қурилиши ўқувчиларнинг кўпайиб боришига нисбатан кейинда қолмоқда.

Ўқувчиларнинг умумий сони кўпайганлигига қарамай, республика мактабларида 1965—1966 ўқув йилида 10 мингдан кўпроқ ўқитувчи етишмади. Ўқитувчиларнинг малакасини ошириш тўғрисида ҳамма жойда ғамхўрлик қилиняпти деб бўлмайди, шунингдек уларга методик ёрдам кўрсатиш, ўқитувчиларнинг турмушини яхшилашга ҳам ҳамма жойда ғамхўрлик қилинаётгани йўқ.

Баъзи мактабларда ўқитишнинг савияси ҳали ҳам паст. Ўқувчиларнинг анчагина қисми бир қанча ўқув фанларини ўзлаштиролмаётир, иккинчи йил синфда қолмоқда, сўнгра кўпинча маълумот олмасдан мактабни ташлаб кетмоқда. Ўсмирларнинг қаровсизлиги ва улар орасида ҳуқуқ тартиботларни бузиш ҳоллари ўқув ва тарбиявий ишларнинг қониқарсиз ҳолда қолишига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ўқув планлари ва программаларининг ҳозирги замон илмий педагогика талабларига мос бўлиб тушмаётганлигини етарли қатъият билан бартараф қилмаётир, ўқитишнинг сифатини ҳар тарафлама ошириш билан шуғулланмаётир. Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институти кейинги йилларда таълим ва мактаб ўқувчиларини коммунистик руҳда тарбиялаш проблемалари юзасидан биронта ҳам ҳаётий муҳим ва туб масалани ишлаб чиққани йўқ.

Республика мактабларида тарбиявий ишларнинг қўйилишида жиддий камчиликлар рўй бермоқда.

Мактаб комсомол ва пионер ташкилотларининг фаолиятида ҳали кўпгина расмиятчилик ва дабдабозлик ҳукм сурмоқда.

Мактаблар ишида ана шу ва бошқа жиддий камчиликлар борлигига сабаб шуки, баъзи партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, халқ маорифи органлари мактабларнинг иш мазмунини чуқур даражада билишга етарли эътибор бермаётирлар, ўқув-тарбия процессини яхшилаш ҳақида, ўқитувчиларнинг ғоявий-назарий даражаси ва педагогик маҳоратини ошириш ҳақида, уларга зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш ва мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар.

(Давоми 2-бетда).

УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ ИШИНИ ЯНАДА ЯХШИЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети область, шаҳар ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область, шаҳар ва район ижрокомларига ҳамда Ўзбекистон ССР Маориф министрлигига умумий таълим мактабларининг ишини янада ривожлантириш ва яхшилаш учун ҳамма чораларни кўришни топширдилар.

Ҳамма ўқиши керак

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети халқ маорифини янада ривожлантириш юзасидан Госплан ва Маориф министрлиги 1966—1970 йилларга мўлжаллаб тақдим этган топшириқни маъқулладилар.

Қуйидагилар тавсия қилинди: 6 ва 7 ёшдаги болаларни, шунингдек 7 ёшдан 16 ёшгача бўлган ва ўқимаётган болалар ҳамда ўсмирларни ҳар йили тўла ҳисобга олиб чиқишни таъминлаш;

мактабларнинг микрорайонларини қайта кўриб чиқиш, уларни ижрокомларнинг қарорлари билан тасдиқлаш; мактабларга барча болаларнинг келиб ўқиш имкониятини ва бошланғич, саккиз йиллик ҳамда ўрта мактабларнинг давомийлигини таъминлаш;

болаларнинг ҳаммасига албатта туғилиш гувоҳномаси берилишини таъминлаш. Янги туғилган болаларни ўз вақтида рўйхатга олиш ва уларга туғилиш гувоҳномаси олиш учун ота-оналарнинг жавобгарлигини ошириш. Болаларни мактабга юборишдан бош тортувчи шахсларга жамоатчилик ва маъмурий йўл билан таъсир кўрсатиш чораларидан фойдаланиш;

мактаб ёшидаги болаларнинг ҳаммасини ўқишга тўла жалб этишга эришиш ва ўқув йилининг бутун давомида мактабларда ўқувчилар сонини сақлаб қолиш, хусусан маҳаллий миллат қизларини сақлаб қолиш. Мактабдан кетиб қолган ўқувчиларни қайтариб олиб келиш чораларини кўриш. Ўқувчиларнинг келиб-кетиши тўғрисида мактабларда юритиладиган ҳужжатлар ва статистика ҳисоботини тартибга келтириш;

соғлиқни сақлаш органлари билан биргаликда жисмоний-руҳий [illegible]

болалар билан уларни мактабга киришга тайёрлаш ишларини ташкил этиш;

ўқувчиларни IX синфларга чекланмаган ҳолда қабул қилишни таъминлаш;

ҳар йили 20 августгача ҳар бир мактабда мактабга олиб келиш ва уйига олиб бориб қўйишга муҳтож ўқувчиларнинг борлигини аниқлаб чиқиш; меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижрокомларининг қарорлари билан мактабларга транспорт бириктиб қўйиш.

Мактабларни мустаҳкамлаш чораларини кўриш, ана шу мақсадда мактаблар ҳузуридаги интернат шохобчаларини кенгайтириш, куни узайтирилган мактаблар ва группалар ҳузурида ўқувчиларнинг машғулотлари, дам олиши ва истироҳат қилиши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш. Мактаблар ҳузуридаги интернатлар учун типовой бинолар қурилишини, куни узайтирилган мактаб ва группаларнинг колхозлар, совхозлар, корхона ва муассасалар ҳисобига қурилишини таъминлаш; мактаблар ҳузуридаги интернатларнинг ҳаммасида ошхоналар ташкил этиш ва ўқувчиларнинг икки марта овқатланишини кўзда тутиш.

«Госстрой»га ва Ўзбекистон ССР Маориф министрлигига 1966 йил мобайнида мактаблар ҳузуридаги интернатларнинг 50, 100, 200 ўринли типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиш.

Мактабларда колхозлар, совхозлар, муассаса ва корхоналарнинг маблағларини жалб этиш ҳисобига умумий таълим фондларини кенгайтириш;

Ҳамма мактабларда буфет ва ошхоналарга эга бўлиш;

[illegible]

Ўқиш ва тарбия

[illegible]

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Кинематография давлат комитетига ҳар йилги планларида ўқув кинофильмлари ва диафильмлар яратишни кўзда тутиш, илмий оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студияси ҳузурида болалар фильмлари ва ўқув фильмлари бўлими ташкил этиш, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг карамоғига ўзбек тилида янги таржима қилинган ва дубляж ўқув кинофильмлари ва болалар бадиий кинофильмлари яратиш тўғрисидаги таклифларни тақдим этиш.

1966—1967 ўқув йилдан бошлаб ўқувчиларнинг мактаб гигиенаси дарсини жорий этиш ва гигиена ҳамда болалар учун режим масалалари юзасидан адабиётлар, плакатлар ва методик қўлланмалар нашр этишини таъминлаш.

Ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, оближрокомлар, Тошкент шаҳар ижрокомига, Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органларига, министрликлар, идора, корхона, қурилиш, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига қуйидаги вазифаларни топширдилар:

ишчи ёшларнинг кечки (сменали) мактабларига, қатнаб ўқиладиган ва сиртқи мактабларга раҳбарликни яхшилаш, ўқувчилар сони юзасидан белгиланган планларнинг бажарилиши учун ва ана шу мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш учун қатъий чоралар кўриш;

ишчи-ёшлар ўқишни ишлаб чиқаришдаги иш билан муваффақиятли қўшиб олиб боришларига, уларга яратиб берилган шароит ва имтиёзлардан тўла фойдаланишларига эришиш;

халқ хўжалигида ишлаб турган ва саккиз йиллик маълумоти бўлмаган ёшларнинг саккиз йиллик умумий таълим олишини 1970 йилгача тугаллаш;

корхона ва колхозларда катталарни ўқитишга ёрдам берувчи доимий комиссияларнинг ишини яхшилаш. Ишчи-ёшлар ва қишлоқ ёшлари мактабларидан ўқувчиларнинг кетиб қолишига йўл қўймаслик. Социалистик мусобақа натижаларини якунлаш вақтида корхонада, колхозда, совхозда ёшларнинг умумий таълими қандай қўйилганлигини назарда тутиш;

ишчи ва қишлоқ ёшларининг мустақил мактабларини янги объектлар қуриш ҳисобига ташкил этиш; ўқишни ишлаб чиқаришдаги иш билан муваффақиятли қўшиб олиб бораётган ишчиларни, колхозчиларни, хизматчиларни маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантиришнинг турли формаларидан кенг фойдаланиш.

Ўқув-моддий базани мустаҳкамлаш

Қарорда область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг мактаблар ўқув-моддий базасини кенгайтириш соҳасида белгилаган тадбирлари маъқулланади. Шу билан бирга Тошкент, Фарғона, Нукус, Андижон ва Самарқанд шаҳарларининг мактабларида машғулотлар кўп сменаларда олиб борилаётганлигини бартараф этишга алоҳида эътибор берилади.

1966—1970 йилларга мўлжалланган мактаблар қурилиши плани тасдиқланди.

Область, шаҳар, район партия комитетларига, маҳаллий Советлар ижрокомларига, халқ маорифи органларига мактабларда машғулотларнинг сменали олиб борилишини қисқартириш юзасидан ишлар қандай бораётганлиги устидан мунтазам контроллик ўрнатиш вазифаси юклатилди; бу ишда қурилиш ташкилотлари ва бошқа ташкилотларга доимий ёрдам кўрсатиш.

Қурилиш министрлиги ва Қишлоқ қурилиши министрлигига мактаб қурилишининг сифатини яхшилаш, қурилиш объектларини ҳар йили янги ўқув йили бошланишига қадар тўла комплекс ишга тушириш, «Госстрой» ва Маориф министрлигига эса янги қурилаётган мактаб биноларининг лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида тайёрлаб бериш таклиф этилди;

маъмурий бинолар ва санитария-гигиена нормаларига жавоб берадиган бошқа биноларни мактаб учун мослаштиришни давом эттириш;

мактаб, мактаб-интернатлар ва бошқа болалар муассасаларининг биноларини шу бинолардан бошқа мақсадларда фойдаланиш учун беришни тақиқлаб қўйиш;

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижрокомларига ва Тошкент шаҳар ижрокомига 1966—1970 йилларда маҳаллий саноат корхоналари пландан ташқари олган фойданинг бир қисмини уй-жой, маданий-маиший қурилиш ва ободончиликка сарфланадиган маблағлардан мактаблар ва мактаб-интернатлар қуришга фойдаланиш учун ижозат бериш; то 1967 йилга қадар маориф объектларини ремонт қилишга бюджетдан ажратиладиган, маҳаллий Советлар бюджетлари бўйича даромадларнинг харажатлардан ортиши натижасида олинган ва КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1957 йил 31 июлдаги 931-қарорининг 12-моддасига биноан уй-жой қурилишига сарфланадиган маблағларнинг бир қисмидан, шунингдек корхоналар фонди ҳисобидан ажратиладиган маблағларнинг бир қисмидан фойдаланишга ижозат берилди.

Область партия комитетларига, оближрокомларга, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетига, Маориф министрлигига 1966 йил мобайнида мактаб бинолари ёнига қўшимча синф хоналари қуриш юзасидан бошланган ишларни ва мактаб учун бериладиган биноларни мослаштиришни тугаллаш таклиф этилди;

мактабларни табиий ва сунъий ёритишни яхшилаш, вентиляция мосламаларини тиклаш, биноларни яхши шамоллатиб туриш учун шарт-шароитлар яратиш, синфлар ва умумий ётоқхоналарда нормал температура режими бўлишини таъминлаш;

қишлоқ жойларда саккиз йиллик мактаблар ва ўрта мактаблар қуришни ўқитувчилар учун квартиралар, ўқувчилар учун интернатлар комплекси билан бирга амалга ошириш. Интернатлар ва ўқитувчиларнинг квартираларини қуриш учун уй-жой қурилиш маблағлари ҳисобидан шу мақсадга ажратилган маблағларни бериш;

шаҳарларда ва район марказларида мактаблар қурилишини бундан буён куни узайтирилган мактаблар типовой лойиҳалари билан олиб бориш;

ўқувчиларда мактаб мол-мулкига эҳтиётлик билан муносабатда бўлиш туйғуларини тарбиялашга ғоят катта эътибор бериш.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети колхозлар, совхозлар, корхона ва муассасаларнинг ўз куч ва маблағлари билан мактаб бинолари қуриш соҳасида бошлаган ташаббусларини маъқулладилар.

Мактаблар қураётган колхозларга сотиш учун бинокорлик материаллари ажратиш мақсадини кўзда тутиш ва уларни етарли миқдорда ажратиб бериш ҳамда колхозларга узоқ муддат билан кредитлар бериш.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Озиқ-овқат саноати министрлигига 1966 йилда совхозларда 1965 йилда тамомланмаган мактаб бинолари қурилишини тугаллаш ва бундан буён совхозларнинг маблағлари ҳисобидан синфхоналар қуриш ва мактабларни ремонт қилишни давом эттиравериш.

Тегишли ташкилотларга умумий таълим мактабларининг биноларини газлаштириш, электрлаштириш, сув билан таъминлаш ва канализациялаш юзасидан таклифларини Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим этиш.

Ўзбекистон ССР Госпланига синфхоналар қуриш учун зарур бўлган бинокорлик материаллари учун қўшимча фондлар ажратиш; 1967 йил планида Маориф министрлигига мактаб-интернатлар, мактабдан ташқари болалар муассасалари, ремонт-қурилиш бошқармаси ва халқ маорифи район бўлимлари учун автотранспорт ажратишни кўзда тутиш таклиф этилди.

Янги ташкил этилган ремонт-қурилиш бошқармасини жиҳозлаш мақсадида Маориф министрлигига бинокорлик ускуналари ва техникаси ажратиш.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, оближрокомларга ва Тошкент шаҳар ижрокомига 1966—1970 йиллар мобайнида мактабларда ўқув кабинетлари ва мактаб устахоналари ташкил этиш таклиф қилинди. 1966 йилда шу мақсадлар учун 5 миллион сўм ажратиш.

1967—1968 ўқув йилида халқ маорифи органларининг барча мактаблари ва бошқа муассасаларини паспортизациядан ўтказиш.

Савдо министрлиги ва «Ўзбекбирлашув»га 1966 йилнинг 1 сентябригача барча ўқувчиларни дафтарлар, ўқув-ёзув ашёлари билан таъминлаш таклиф этилди.

Енгил саноат министрлигига 1966 йилда ўқувчиларнинг формаларини тикиб беришни таъминлаш таклиф этилди. Мактаб ўқувчилари учун маҳаллий иқлим шароитларини назарда тутиб қишки ва ёзги форма кийимларининг янги моделларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш. Савдо министрлигига ва «Ўзбекбирлашув»га 1966—1967 ўқув йилининг бошланишига қадар мактаб ўқувчиларини формали кийимлар билан батамом таъминлаш топширилди.

Маориф министрлигига 1966 йилнинг 1 сентябридан бошлаб Тошкентдаги кўргазмали ўқув қўлланмалари база магазини «Узшколторг»ни қайтадан ташкил этиш ва унинг ҳузурида барча область марказлари магазинларини очишга ижозат берилди. «Узшколторг» ҳузурида кўргазмали ўқув қўлланмаларини ремонт қилиш юзасидан стационар ва кўчма устахоналар ташкил этиш.

«Узглавуглеснабсбыт» ва «Узлесстройторг» зиммасига мактаблар, мактаб-интернатлар, мактаблар ҳузуридаги интернатлар, болалар уйлари ва мактабгача муассасалар учун ҳар йили ёқилғини ўз вақтида бериб туришни таъминлаш вазифаси юклатилди.

Молия министрлигига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, оближрокомлар ва Тошкент шаҳар ижрокомига старший инженер-бинокорлар, музика таълими инспекторлари, мактаб директорларининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосарлари ва бошқа мутахассислар штатини жорий этиш билан боғлиқ бўлган барча молиявий масалаларни қараб чиқиш таклиф этилди.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига Ўзбекистон ССР территориясида жойлашган барча темир йўл мактабларини машғулотларни бир сменада олиб боришга ўтказиш чораларини кўриш, куни узайтирилган мактаб-интернатлар ва группалар шохобчасини ва уларда тарбияланувчилар сонини кўпайтириш, мактабларда ўқув-тарбия ишларини яхшилаш таклиф этилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шоирларни, ёзувчиларни, композиторларни, республиканинг барча санъат арбобларини болалар учун ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашга ёрдам берадиган ва бадиий жиҳатдан юксак асарларни кўпроқ яратишга чақирдилар. Маданият министрлигига театрларнинг репертуарларига болалар пьесаларини киритиш, ёш томошабинлар театри ва қўғирчоқ театрларининг фаолиятини яхшилаш, болалар билан мактабдан ташқари ишларни олиб боришда ўқитувчилар ва ота-оналарга ёрдам кўрсатиш таклиф этилди.

Кадрлар масаласи

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область, шаҳар, район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область, шаҳар, район ижрокомларига, Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органларига қуйидаги вазифаларни топширдилар:

раҳбар ва педагогик кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга алоҳида эътибор бериш. Мактаб директорлари, ўқитувчилар ва бошқа халқ маорифи ходимларини тез-тез ва асоссиз алмаштиришга йўл қўймаслик;

ёш мутахассислар келишини ҳисобга олиб, мактабларни ўқитувчилар билан тўла таъминлаш чораларини ишлаб чиқиш, бу тадбирларда ўқитувчиларни тўғри жойлаштиришни, ўз мутахассислиги йўли билан ишламаётган ўқитувчиларни мактабларга қайтаришни, пенсионерларни мактабларда ишлашга жалб этишни, шунингдек курсларда ўқитувчилар тайёрлашни кўзда тутиш;

мактаб-интернат, болалар уйлари директорларини, район, шаҳар халқ маорифи мудирлари ва бошқа ходимларни тайинлаш, бошқа жойга қўйиш ва бўшатиш юзасидан белгиланган тартибга қатъий риоя қилиш. Ўқитувчи хотин-қизларни раҳбарлик ишларига дадиллик билан кўтариш.

Республика газеталари ва журналлари редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Радио эшиттириш ва телевидение комитетига энг яхши ўқитувчилар ва мактаб-интернат тарбиячиларининг иш тажрибасини ёритадиган материалларни эълон қилиш ва эшиттира бориш топширилди.

Маориф министрлигига, Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий тадқиқот институтига, республика ўқув-методика кабинетларига ўқитувчиларнинг малакасини ошириш марказий ва область институтларига ва энг яхши ўқитувчилар ҳамда мактабларнинг илғор тажрибасини ўрганиш, умумлаштириш ва оммалаштиришни кучайтириш, ўқув-тарбия ишларини такомиллаштиришда таянч мактабларига кун сайин ёрдам кўрсатиш таклиф этилди.

Ёш мутахассисларни уюшқоқлик билан кутиб олиш. Уларни эътибор ва ғамхўрлик билан қуршаб олиш, уларга олган ихтисосларига биноан иш бериш, методик ва амалий жиҳатдан зарур ёрдам кўрсатиш, уларга қишлоқ жойларда ишлаётган ўқитувчиларга партия ва ҳукумат қарорларида кўзда тутилганидек, уй-жой ва барча имтиёзларни бериш.

Бошланғич синфлар учун рус тили ўқитувчилари тайёрлаш планини тасдиқлаш ва ўқитувчилар малакасини ошириш планини маъқуллаш.

Министрлик ва идораларга ўқув юртларининг йўлланмаси бўлмаган ёш мутахассис-ўқитувчиларни ишга қабул қилишни тақиқлаш.

Барча янги қурилаётган қишлоқ мактаблари ҳузурида ўқитувчилар учун уй-жой бинолари қуриш тўғрисида Ҳукумат қарорини бажариш чораларини кўриш; мавжуд қишлоқ мактаблари ҳузурида ўқитувчилар учун квартиралар қуришни кенг авж олдириш.

1967—1968 йилларда Тошкент шаҳрида Ўқитувчилар уйи қуришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаш.

Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органларига энг яхши ўқитувчиларни ва республика халқ маорифи органларининг илғор ходимларини Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг Фахрий ёрлиғи билан, «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» значоги билан рағбатлантириш. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлашга, «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвонини беришга тақдим этиш таклиф этилди.

Қарорда республикада ўзбек тилида «Бошланғич мактаб», «Мактабда математика ва физика», «Мактабда химия ва биология» янги методик журналлари ва Қорақалпоқ тилида «Совет мактаби» журнали вужудга келтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилади.

Мактаб-интернатлар, махсус мактаблар ва болалар уйлари шохобчасини кенгайтириш

Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижрокомларига, Маориф министрлигига қуйидагилар таклиф қилинди: умумий таълим мактаб-интернатлари базасида ихтисослаштирилган музика мактаб-интернатлари, спорт мактаб-интернатлари ва бошқа интернат-мактаблар вужудга келтириш чораларини кўриш;

1966—1970 йиллар мобайнида барча мактаб-интернатлар ва болалар уйларида тарбияланувчиларни асрашни яхшилаш учун хўжалик ҳисобида ишловчи рентабелли ёрдамчи хўжаликлар ташкил этиш;

1966—1970 йиллар мобайнида тегишли моддий базаси бўлмаган, сон жиҳатидан кам болалар уйларининг бир қисмини мактаб-интернатларга бирлаштириш ва уларнинг биноларига кўчириш.

Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига 1967—1968 ўқув йилидан бошлаб, Тошкентдаги Низомий номли педагогика институти ҳузурида педагог-дефектологлар тайёрлаш учун дефектология бўлими очиш топширилди.

Маориф министрлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот комитетига ўзбек тилида махсус мактаблар учун программалар, дарсликлар, кўргазмали ўқув қўлланмалари нашр этишни жадаллаштириш.

Маориф ва соғлиқни сақлаш министрликларига июнь-июль ойида руҳий-жисмоний камчиликлари бўлган болаларни махсус мактаб-интернатларга юбориш учун тафтишдан ўтказиш ва ана шундай болалар учун махсус мактаб-интернатлар қуришни планлаштириш.

Госпланга 1966—1967 йилларда Маориф министрлиги ихтиёрига махсус мактаблар, интернатлар ва санаторий типидаги махсус болалар уйлари учун 5 та тез ёрдам машинаси ажратиб бериш.

Енгил саноат министрлигига, «Главобувьторг»га мактаб-интернатлар ва болалар уйларида тарбияланувчилар учун юқори сифатли пойафзал ва тикилган буюмлар ажратиш топширилди.

Тошкент шаҳар ижрокомига 1966—1967 ўқув йилининг бошланишидан Тошкент шаҳрида кўр, кар ва бошқа жисмоний камчиликлари бўлган болалар кечаю-кундуз тарбияланадиган болалар боғчаси очиш топширилди.

Маориф министрлигига Тошкент шаҳрида 1967—1968 йиллар мобайнида мактабгача музика-педагогика республика билим юрти очиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Токи бу билим юрти мактабгача болалар муассасалари учун музика ходимлари тайёрлаб берадиган бўлсин.

Болалар музика мактаблари ва мактабдан ташқари муассасаларнинг шохобчаларини кенгайтириш тўғрисида барча область ижрокомларига кўрсатма берилди.

Қарорда бош пионер вожатийлар тайёрлаш кўзда тутилди. Ушбу қарор Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдаги сессияси ва меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советларининг сессиялари муҳокамасига тақдим этилади.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, оближрокомларга, Тошкент шаҳар ижрокомига, шаҳар ва район ижрокомларига ушбу қарорнинг бажарилишини таъминловчи конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш таклиф этилди.

Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарларига ўқитувчиларнинг август кенгашларида «КПСС XXIII съезди ва халқ маорифи ҳамда ўқитувчиларнинг болаларни ўқитиш ҳамда коммунистик руҳда тарбиялашни янада яхшилаш соҳасидаги вазифалари» мавзуида доклад қилишлари топширилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ маорифи органлари, ўқитувчилар ва бутун жамоатчиликнинг диққат-эътиборини болаларни ўқитиш, мактабда ва жамиятда тарбиялаш сифатини янада яхшилаш, мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, Ўзбекистон ССРда халқ маорифи ишини янада юксалтириш зарурлигига қаратдилар.

МАКТАБЛАРДА ТЕЗ ЁЗУВ

1959 йилдаёқ айрим совет мактабларида ҳарфларни бўлмасдан, қаттиқ босмасдан ёзишга ўргатиш тажриба қилина бошлаган эди. Ўтган йили РСФСР Педагогика фанлар академиясининг Психология институти раҳбарлиги остида болаларни тез ёзишга ўргатиш бўйича эксперимент оммавий равишда текшириб кўрилди. Унда 500 ўқитувчи қатнашди.

Хўш, текшириш натижалари қандай?

Биринчи синф ўқувчилари ва кўпгина юқори синфларнинг ўқувчилари бир чизиқли, қия чизиқсиз дафтарларга авторучкалар билан ёзишади. Дастлабки кунларданоқ улар сўзларни бўғинларга бўлиб, ручкани қаттиқ босмасдан ва ҳарфларни бўлмасдан ёзишга ўргатилади. Бош ҳарфларни ёзиш анча соддалаштирилди. Биринчи синфда машғулот бошлангандан кейин бир йил ўтгач ҳуснихат бўйича алоҳида дарс ман қилинди ва у рус тили бўйича дарсларнинг таркибий қисми бўлиб қолди.

Экспериментал ҳуснихат дастлабки барқарор қобилият яратилишига тўла мос келади. Иккинчи синфдаги болалар эски система бўйича ўқиган тўртинчи синф ўқувчиларидан ёмон ёзишмайди. Ўқувчилар ёзувининг тезлиги ошади, бу эса ўқитувчига дарсни анча самарали ўтказиш имконини беради. Шунингдек, қаттиқ босмасдан, тез ёзиш натижасида болаларнинг қўл мускуллари, кўз билан чамалаши, ҳаракатлар координацияси, ритмик ҳаракати ривожланади, ҳуснихат муваффақиятли равишда шаклланa боради; юқори синфларда эса ўқувчилар дарсларни тўла ёзиб боришга улгирадилар.

Навбатдаги ўқув йилида Россия Федерациясидаги кўпгина шаҳар ва қишлоқларда ўқитувчилар янги метод бўйича таълим беришга кўчдилар.

РСФСР Маориф министрлигининг коллегияси эксперимент якунларини муҳокама қилиб, унинг муваффақиятли эканлигини таъкидлади. Яқин йилларда барча мактабларда тез ёзишга ўргатишга ўтиш мумкин. У фақат ҳарфлар шакли тўғрисидаги масала СССР Фанлар академияси билан келишиб олингандан ва ўқитувчилар шунга мослаб қайта тайёрлангандан кейин жорий этилиши мумкин.

(АПН).

Пойтахтнинг Киров райони мактаблари коллективлари республикамиздаги барча маориф ходимларига қарата мурожаат қилиб, билим ўчоқлари жойлашган биноларни янги ўқув йилига барвақт тайёрлаб қўйиш мажбуриятини олган эдилар. Ҳозир райондаги мактаблар бирин-кетин биринчи сентябрга тайёр эканликлари ҳақида рапорт бера бошладилар.

63-мактаб ҳам биринчи сентябрга тайёр. Сиз бу суратда сифатли ремонтдан чиқарилган ёруғ залларидан бирини кўриб турибсиз.

Н. Аъзамов фотоси.

БЕЗОРИЛАРГА ШАФҚАТСИЗ БЎЛАЙЛИК

Ҳаётимиз йил сайин фаровон бўлиб бормоқда. Улуғ турмуш кечириш учун ҳамма нарса мавжуд. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлигида порлоқ истиқбол режаларини жадал амалга оширмоқдамиз. Шундай шароитда орамизда гражданларнинг иззат-ҳурматини таҳқир этадиган, жамиятга зарар етказадиган безориларнинг бўлиши кечириб бўлмас ҳол. [illegible] каларда думалаб ётадиган, жамоат тартибини [illegible] безориларга, ичкиликбозларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориш керак.

СССР Олий Советининг Президиуми яқинда «Безорилик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида» янги фармон қабул қилди. Янги фармонга мувофиқ безорилик учун жавобгарлик янада кучайтирилди.

Республикада безорилар ва тўполончилар йилдан-йилга камайиб бормоқда. Лекин биз шунга эришишимиз керакки, [illegible] Мисолларга мурожаат қилайлик. Тошкентда Г. Бистриков ва В. Белоцелковский деган кишилар [illegible] Шуни ҳам айтиш керакки, бундай безорилар [illegible] майдилар. Бу билан ёш ниҳолларнинг нотўғри тарбияланишига, аёлларимизнинг таҳқир этилишига сабабчи бўладилар. В. Лебедев деган безори худди шундайлардан эди. У Сапёрний кўчасидаги 96-уйда яшаб, автомобиль ремонт заводида ишлар эди. Ишдан бўш вақтларида жамоат ишларига қатнашиш, маданий дам олиш ўрнига ичкиликка берилади. Мастлик эса безориликка, бедодгарчиликка бошлади. У ичган куни келиб тўполон қилди, хотинини уриб, болаларини уйдан ҳайдаб чиқарар эди. [illegible]

Безорилик кўпинча ичкиликнинг оқибатидан келиб чиқмоқда. [illegible] процентни маст ҳолда жиноятга қўл урган десак янглишмаймиз. [illegible]

Жиноятни вужудга келтирувчи сабабларни таг-томири билан тугатиш умумхалқ ишидир. [illegible]

... бўлимига қарашли 34 ва 47-магазинларда эроқ сотиш учун белгиланган тартиб бузилган ҳолда рухсатнома ёзиб берилган. Шунингдек, Фрунзе районидаги болалар боғчасининг ёнида жойлашган 7- магазинга ҳам спиртли ичимликлар сотишга рухсат берилган. Бундай нотўғри рухсатномалар Фарғона, Андижон, Бухоро ва Гулистон шаҳарларидаги магазинларга ҳам берилган. Шу йилнинг март ойида Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг кенгайтирилган коллегияси спиртли ичимликларни сотиш масаласини кўриб чиққан эди. Коллегия бу соҳада тартиб ўрнатиш, прокуратура органларининг эслатмасини инобатга олиш тўғрисида қарор қилган эди. Афсуски, бу қарор етарли амалга оширилмаётир.

Сир эмаски, хулқ-атвори ёмон бўлган айрим кишиларга панд-насиҳат кор қилмайди. Улар на гапни тинглайдилар, на тарбияни тан оладилар. Шунинг учун ҳам ўрни келганда бундай безориларга нисбатан қаттиқ туриш, уларни қаттиқ жазолаш лозим.

Коммунизмнинг муҳташам биносини қураётган совет кишиларининг тинчлигини ва осойишталигини қаттиқ туриб сақлаш партия, совет, комсомол ва касаба союз комитетлари, кенг жамоатчилик қатори биз, суд ва прокуратура органлари ходимларининг ҳам шарафли бурчимиздир.

Т. МИРЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР прокурорининг ёрдамчиси, иккинчи класс юристи.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ОКТЯБРЬ САҲИФАСИ

Жаҳонни ларзага келтирган Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги яқинлашмоқда. Шу муносабат билан «Тошкент оқшоми ва «Вечерний Ташкент» газеталари «Октябрь саҳифаси» бера бошладилар. Газетанинг бу саҳифасида улуғ доҳий В. И. Ленининг Октябрь революцияси курашчиларига эсдалик лавҳаси очилиши вақтида 1918 йил 7 ноябрда сўзлаган нутқидан парча, Туркистон ўлка совети, Тошкент совети ижроия комитети ва ҳарбий советнинг Тошкентда қуролли қўзғолоннинг ғалабаси ҳақида аҳолига Даъватномаси, Туркистон ўлкаси халқ комиссарлари Советининг Совет ҳокимияти атрофида жипслашиш тўғрисида меҳнаткаш аҳолига Мурожаати эълон қилинган.

1917 йилда сайланган Тошкент Советининг аъзоси, Тошкентда Октябрь қуролли қўзғолонига раҳбарлик бўйича Революцион комитет аъзоси, 1917 йилдан буён КПСС аъзоси ўртоқ Д. Монжара «Тошкентда октябрь кунлари» сарлавҳали мақоласида Ўзбекистон пойтахтида қўзғолон қай тариқа рўй берганини жуда қизиқарли ҳикоя қилиб беради. Газетада булардан ташқари «Улуғ Октябрь солномаси», «Йўқсиллар учун», «Партия ўша кунларда» сарлавҳали материаллар берилган. Саҳифа фото-сурат ва барельефлар билан чиройли безатилган.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Поп районидаги Ленин номли колхоз чорвадорлари бу йил 5.200 тонна силос бостириш мажбуриятини олишган. Ҳозир шу мажбурият юзасидан жадал иш олиб борилянти. Колхозда Ортиқ Тошматов бошлиқ махсус силос бостириш бригадаси ташкил қилинди. Бригада қисқа вақт ичида маккажўхори поясидан минг тоннадан ошиқ силос бостирди. Суратда: силос бостириш пайти.

Г. Бойко фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Фото лавҳалар

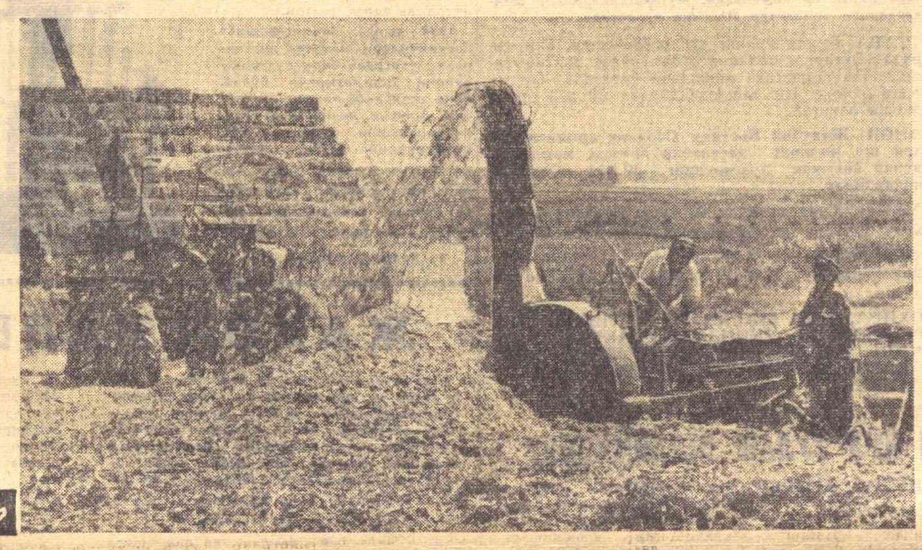

Фарғона фуран бирикмалари илмий тадқиқот тармоқ лабораторияси коллективи ўнлаб хил янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқда. Бу ерда кўплаб қобилиятли ёшлар ишламоқда. Суратда: катализаторлар саралаш группасининг бошлиғи Владимир Кожевников ва лаборантка Карима Тожибоева ўртоқлар иш устида.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЎТЮРАКЛАР

Қош қорайса ҳам раис билан партком секретари идорага қайтгани йўқ. Чўт қоқиб ўтирган бухгалтер:

— Уларни идорадан топиш қийин. Эрталаб, бир кўриниш беришади-ю, кейин куни билан далада бўлишади. Қолоқ бригадаларга кўпроқ бориб туришади, — деди.

Қоронғи қуюқлашди. Узоқдан келаётган енгил машина чироғининг нури тун пардасини йиртди. Машинадан икки киши тушди. Бири паст бўйли, кўзлари чақнаб турибди. Бу, партком секретари Ҳабиб Солиев экан. Ёнидагиси — қуёшда юзлари қорайган, қирқ ёшлардаги киши — унинг ўринбосари Абдулла Неъматов.

Партком секретари чарчаганидан зўрға оёқда турса ҳам, идорага кира солиб, яна ишга тутинди. Қўлига қалам-дафтар олиб, нималарнидир, ҳисоблай бошлади. Кимларнингдир исм-фамилияларини рўйхатга тиркади.

Иш орасида Ҳабиб ака бизнинг саволларимизни диққат билан эшитди. Сўнгра колхознинг режалари ҳақида гапириб берди.

— Колхозимизда ўн учта пахтачилик бригадаси бор. Ўтган йили шу бригадаларнинг деярли ҳаммаси планни бажарди. Колхозда бу йил ҳосилдорликни гектарига 31 дан 33 центнерга етказмоқчимиз. Шунинг учун бор кучимизни ғўза парваришига ташлаяпмиз. Яқинда бўлган правление мажлисида шу масала кўриб чиқилди. Ҳосилга ҳосил қўшаётган бригадаларнинг иш усули ўртага ташланди.

Лекин, ғўза парваришини бўшаштириб қўйган бригадалар ҳам бор. Ҳасан Қурбонов бошлиқ бригада далалари ўтга бостириб юборилибди. Бунга бригаданинг бир қисм ерларини сел ювиб кетганлиги таъсир қилди, албатта. Ҳар ҳолда, бу бригада ҳам ғўзаларини тўғрилаб олишга ҳаракат қиляпти.

Хонага барваста киши кириб келди ва дала ишларига икки кун чиқа олмаслигини айтди. Бу колхоз пиллачилик бригадасининг бошлиғи, агротехниги Шукур Қаюмов экан. У яқинда ўзаро текшириш бригадасига қўшилиб, шу райондаги Серго номли колхозга бориб келган экан. Сўкичаклар учун ишлатиладиган ёғоч-тахталарни йиғиштириб, бир ерга саранжомлаб қўймоқчи эканлигини айтди. Солиев унга рухсат бермади. Аввал даладаги зарурроқ ишларни ҳал қилайлик, ёғоч-тахталарни кейин йиғиштирсангиз ҳам бўлаверади, деди.

Ҳабиб ака қўлидаги рўйхатга бошдан-оёқ кўз ташлаб чиққач, колхоз радиоузелининг дикторини чақирди. Диктор қиз Роза етиб келди. Партком секретарининг қўлидаги қоғозларга савол назари билан қаради.

— Мана бу ўтган правление мажлисининг қарори, ғўза парваришининг бориши ҳақида, — тушунтирди Ҳабиб ака. — Мана буниси, пахтачиликдан бошқа ишда банд бўлганларнинг рўйхати. Жами ўттиз икки киши. Эртага шу кишилар ҳам далага чиқишади. Эрталаб Ҳасан Қурбоновнинг бригадасига етиб боришсин.

Диктор «тушундим» дегандай бош ирғаб, чиқиб кетди. Сал ўтмай радиодан унинг «Диққат, диққат!» деган овози янгради...

Эрталаб, қуёш энди кўтарилганида партком секретарининг ўринбосари Абдулла Неъматов билан дала айландик. Дастлаб иккинчи бригадага бордик. Бригада бошлиғи Ленин орденли Камол Ҳайдаровни шийпон олдида учратдик. У бизга сувчи Абдуваҳоб аканинг ишлари ҳақида гапириб берди. Абдуваҳоб ака ўттиз йилдан бери сувчилик қиларкан. Катта йўлдан кечалари ўтган кишилар эгат орасида чироқ ёнганини кўриб, ҳа, Абдуваҳоб ака сув тутаётган экан, дейишади. Абдуваҳоб ака ўтган йили «Уста сувчи» номини қишлоқ хўжалик виставкасининг мукофотини бежиз олмаган.

Тошлон ака Юсупов ҳам Абдуваҳоб аканинг муносиб ҳамкасби. Тошлон ака сой лабидаги карталарда, серташвиш жойда ишлайди, у гоҳ-гоҳ босиб келадиган тошқинга қарши сепоя солиб, шох-шаббалардан тўғон ясаб, мурғак ғўзаларни нобуд бўлишдан сақлаш чораларини кўради.

Қўлдош Юсупов бошчилик қилаётган бригада ерлари баланд-паст. Бундай жойда ғўза ўстириш қийин, албатта. Лекин, моҳир механизатор Икромали Ғаффоров ва Тавфиқ Солиев ернинг маромини яхши билади. Улар ҳар куни 8-10 гектар ерини 15-18 сантиметр чуқурликда культивация қиляпти. Икромали ўтган йили 800 гектар майдондаги ғўзани культивация қилган эди. Бу йил минг гектарга етказмоқчи.

«Шарқ юлдузи» колхозининг қайси бригадасига борманг, қайноқ иш устидан чиқасиз. Заҳматкаш деҳқонлар кузда хирмонларининг баракасини ошириш учун ҳосилга ҳосил қўшиш ойида яна ҳам зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.
Андижон райони.

ОВОРАГАРЧИЛИК

«ЧИРЧИКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Гап бир ижодкорнинг рационализаторлик таклифи ҳақида бормоқда. «Чирчиксельмаш» заводининг конструктори Ян Юн Сен қўли гул мутахассис. У «КРХ-4» ва «КРХ-3,6» культиваторларини такомиллаштиришга бел боғлади. Машинанинг бирданига 8 деталини қисқартириб уни такомиллаштирилган оддийгина тиргак билан алмаштиришга қаратилган ажойиб таклиф билан чиқди. Албатта, бунга бир қултим сувни ичиб юборгандек осонгина эришилмади.

Таклиф кўпчилик томонидан тан олинди. Ахир, бу янгилик ҳар бир машина ишлаб чиқаришда деярли 20 килограмм металлни тежаш имкониятини яратди. Янги таклиф корхона рационализаторлик ва ихтирочилик бюроси томонидан рўйхатга олинди. 9380/581 тартиб номери билан расмийлаштирилди. Корхона раҳбарлари 1965 йил 31 декабрдан 1966 йил 28 июнгача ана шу янгиликнинг афзалликларини мақтайвериб чарчашмади.

Афсуски, яхши-яхши дейишди-ю таклифнинг жорий қилинишига ғов ташлашди. Ахир ўтган йил 31 декабрда завод рационализаторлик ва ихтирочилик бюросининг бош инженери Р. Абкеримов ва корхона техника ахбороти бюросининг илмий секретари Иван Михайлович Матвеев ўртоқлар таклиф рўйхатга олинадиган куни — 1965 йил 31 декабрда конструктор ўртоқ Яннинг ижоди ҳақида ярим соатча сўзлаб, унинг янги таклифи корхона учун катта иқтисодий фойда келтиришини ғурур билан мақташган эди-ку!

— 315 тонна металлни тежаб қолиш ҳазил гапмас, — деган эди ўртоқ Матвеев.

Ярим ойдан кейин Янни заводнинг бош конструктори ўртоқ Е. Хван ижодий камолатидаги янги зафар билан табриклади ва бундай деди:

— Албатта жорий қиламиз, — деди у оғзини тўлдириб.— 315 тонналаб металлни совуриб қўярмидик.

4 февралда Яннинг таклифи бош технолог бўлимида роса мақталди. Икки ой ўтгач ана шу фикр Пахтачилик машиналари бўйича давлат конструкторлик бюросида тасдиқланди. Бюронинг масъул мутахассиси М. Ф. Герасимов: «Таклифдан фойдаланиш мутлақо мақбул» деб ёзди. Шундан 15 кун ўтарўтмас рационализаторлик таклифи варақаси яна завод бош конструктори ўртоқ Хваннинг қўлига тушиб қолди. Не-не машаққатлар билан бунёдга келган янгиликнинг юзага чиқиши наҳотки шунчалар қийин бўлса?! Ўртоқ Хван таклиф расмийлаштирилганлиги ҳақидаги ҳужжатга имзо чекди.

Қоғозбозликнинг, бюрократликнинг давомини эшитинг. 28 июнда Янни эришган муваффақияти билан завод меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи ўртоқ С. Вдовкин ҳам қутлади. Шунингдек, у Яннинг янги таклифи машина тайёрлашда сарфланадиган меҳнатни кўпайтирмаслигини, шундай машиналар ишлаб чиқаришга кетаётган маблағ ҳисобидан анчагина миқдорда тежам олиш мумкинлигини ёзма равишда маълум қилди. Янгиликнинг йўлига ғов солиш барибир тугамади. Новатор-конструктор ўз таклифи, металл тежаши тўғрисида яна кўплаб справкалар олди, уларга қанчадан-қанча мутахассислар имзо чекди. Шундан кейингина завод ишлаб чиқариш бўлимига тавсия олди. Бўлим раҳбарлари янги таклифни жорий этиш ҳақида команда беришлари зарур бўлиб қолди. Таклиф ишлаб чиқариш синовларидан ўтган, зарур деталлар ва мосламалар ўрнатилган эди.

Ишлаб чиқариш бўлими бошлиғининг ўринбосари Василий Сафронов таклиф варақасига ёзилган гапларни эринибгина кўздан кечиргач, бундай деди:

— Тежам бериши яхши. Аммо уни жорий қилиш ҳақида кўрсатма беролмаймиз. Ўртоқ Гуревич отпускадан қайтса, ўзи бу ҳақда бирор фикр айтар.

Ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи М. Гуревичнинг отпускадан келиши ҳам бу ишни музлаган еридан кўчиролмади.

— Мен учун металл тежаш эмас, план керак. Таклифингизни ишлаб чиқаришга жорий қилолмаймиз. Келгуси йилгача туриб турсин. Ўшанда яна бир гап бўлар, — отпускадан қайтган Гуревичдан чиққан гап шу бўлди.

Уринишлар бекор кетди. Гуревич икки оёғини бир этикка тиқиб, сўзидан қайтмай қайсарлик қилиб туриб олди. У ишлаб чиқаришнинг амалдаги меъёрига ҳеч қандай ўзгартишлар киритиш тарафдори эмас. Завод зарар кўрса ҳам барибир унга. Ҳеч қаерда корхона 315 тонна металл тежаши керак деб айтилмаган-да! Ҳеч қандай кўрсатма бўлмагач, иқтисодий тежаш учун курашнинг ҳожати йўқ деб ўйлашаётган бўлса ажаб эмас.

Завод рационализаторлик ва ихтирочилик бюросидагилардан янгиликнинг амалга оширилиши учун шунчалак тўсқинлик қилинаётганлигининг сабабини суриштирсангиз елка қисишдан нарига ўтишолмаяпти.

— Биз нима ҳам қилардик! Бизнинг вазифамиз справкалар тўплаш, қонуний жиҳатдан тўғри бўлса бизга шунинг ўзи кифоя. Биз қиладиганимизни қилдик. Таклифнинг жорий қилиниши тўғрисида энди бошқалар ўйлашсин. — Бюродагиларнинг гапи шундан нарига ўтмаяпти.

Шундай қилиб «Чирчиксельмаш» заводида қимматли янгилик тузлаб қўйилибди. Хўш, бу ўжарликми, бюрократликми, масъулиятсизликми?

В. СКОРОДУМОВ.

КАТТА ДОВОН

ЛАВҲА

Иброҳим ёстиқдан бош кўтарди. Феруза осмонга қаради. Тонг юлдузи сўниб бораётган чўғдек кўринади. Соф ҳавода мириқиб ухлаётган кичкинтойлари безовта бўлмасин учун секин оёқ учида юриб, ташқарига чиқди. У йўлдан бораркан, кечаги воқеани эслади. Эслади-ю, кўнгли тағин хира бўлди. Правление ва партия ташкилотининг қўшма мажлисида озмунча гап бўлмади-ку! Раис қўйса секретарь олди. Иш қилиб баъзиларга қаттиқроқ тегилди. Ҳаммаси ҳам пахта устида. Раиснинг ҳам, парткомнинг ҳам танқиди ҳақ. Нима, пахта уларникими. Халқники, давлатники. «Темирни қизиғида бос», деганининг қаери хато? Оби-ҳаётни бекорга оқизяпсан. Бу билан ризқингни, обрўйингни оқизяпсан. Сувни ғўзага бур, деган гапида олам маъно бор-ку!

Бу гапларга Иброҳим тўла тан беради. Аммо унинг таъбини хира қилган бошқа бир нарса бор. Нега энди бу орага уни ҳам қўшиб кетишди. Унинг бригадаси сувни зовурга оқиздими, сифатсиз суғоряптими? Ҳар сувда ғўзага озуқа бераётган бўлса, учинчи суғоришни бошлаган бўлса, ери ўтдан тозаланган бўлса. Тағин нима қилсин?

Ҳар ҳолда, Иброҳим Холов, деб отини тутмади-ю, бироқ 50-60 кишилик мажлисда «Айрим илғор бригадирлар ҳам ғўзанинг кўкини кўриб ҳалитдан дўпписини қўлга оляпти», дегани алам қилади-да.

Иброҳим ана шуларни ўйлаб бораркан шийпон тепасидаги радио карнай орқали куй-қўшиқ садолари тарала бошлади.

Куй-ғазал. Оҳ. Одамга қанчалик хушнудлик, ғайрат бағишлайди у. Зотан инсон шу куй-қўшиқ билан тетик эмасми, қўшиқ деб яшамайдими. Иброҳимнинг хафалиги бирпасда ёзилди. Хира кўнгли ёришди. Майли. — деди ўз-ўзига тасалли бериб, — иш бор жойда танқид ҳам бўлади. Инсоннинг камчилигини айтиб турмасанг... Хўш, танқид қилгани билан охорим тўкилдими? Қайтага ўзимни эплаб оламан.

Иброҳим катта пайкал ёнида тўхтаб, ғўзаларга суқланиб қаради. Остида жилдираб сув оқаётган, баргига шабнам қўнган ғўзалар бригадирга таъзим қилиб миннатдорчилик билдираётгандек кўринди. У бирдан атрофга назар ташлади. Ҳосилга кирган ғўзалар унга завқ берди. Ҳу нарида сувчиларнинг тўшаги ҳали йиғиштирилмаган. Туни билан ёқилган фонарлар мойсираб мил-мил ёняпти. У фонарларни ўчирди, кўрпа-тўшакларни саранжомлади-да, тағин ўқ ариқ бўйлаб юрди. Энди сув оқизилган эгатларни бир-икки-уч, деб қўл чўзиб санай бошлади.

Сувчилар Махмуд Ашуров, Музаффар Саидов, Ражаббой Боев кетмон кўтариб келишди. Улар бригадирнинг кайфиятини билгани атайин келишди. Ахир улар ҳам кечаги мажлисда бўлган, қаттиқ-қуттиқ гапларни эшитишган. Бунинг устига Иброҳимнинг гап кўтара олмаслик одатини яхши билишади. Унинг тиришқоқ, талабчанлигини, ўзига гап тегдирмасликка ҳаракат қиладиган эпчил йигитлигини ёшликдан билишади. Нега билмасин. Бригаданинг саксон процент аъзоси ёшлар. Улар Иброҳим билан бирга ўсган, бир синфда ўқиб чиққан йигит-қизлар. Қолоқ бригадани кўтарамиз деганларида, Иброҳимни бригадирликка сайлаб, унга қўш қанот бўлганлар ҳам шулар.

— Оғайнилар, мана санаб чиқдим, 200 та эгат. Бу, 4 гектар ер деган гап. Бунақада ишимиз юришмайди, — деди Иброҳим.

— Эгатта тарамасак, ғўза қонмайди. Сув кўп, ҳамма ерни босиб кетади, кўллатиб суғор дейсизми? — масалага тушунмай деди Маҳмуд ака.

Иброҳим истеҳзоли кулди:— Бошқа йўл тутамиз. Тезроқ суғориш чорасини излаш керак демоқчиман.

Сувчилар қанақа маслаҳат бермоқчисиз, деган маънода Иброҳимга қараб қолишди. Иброҳим эса тағин эгатларга зеҳн солди. Сувчилар бир-бирига қарашди. Мабодо картанинг бирор ери кўллаган бўлса, кечаги эшитган гапини уларга бўлиб ташлаши аниқ.

Уфқ қизара бошлаган эди, дала шийпонидаги трактор гуруллаб шийпоннинг қуйисидаги картага кириб кетди. Иккинчи тракторни Бақожон чопқир отдек «кишнатиб» келди. Сал ўтмай дала гавжум бўлди. Гўё дала азим бир комбинатга ўхшаб кетди. Сувчи сув бошида сергак турибди. Ўғитчи аравада «СУЗ»га ўғит ташияпти. Икки тракторчи «пўлат от»га миниб етилган ғўза қатор ораларини ишлаяпти. Бир группа қизлар эгат оралаб, бегона ўтларни юлиб ташлашяпти, тағин иккинчи пайкалда чеканка қилиняпти. Иброҳим бундан жуда хурсанд бўлди.

... Иброҳим ийманиб раис ёнига кирди. Кечаги кекни сақлаган бўлса, юрагини бўшатмайдими ҳали, деган андишага борди. Йўқ, ҳеч гап йўқ. Раис Ўрин опа Мирзаева яхши, очиқ чеҳра билан қабул қилди.

— Ишлар тузукми, сув етарлими? — Устма-уст савол берди раис.

— Эплаймиз. Ҳамма имконият бор. Битта илтимосим ҳам бор, — раисга қаради бригадир.

— Марҳамат, эшитаман.

— Уч юз метр резина шланг керак.

— Нега?

— Бир метрдан қирқиб ҳар бир эгат бошига қўяман. Ўқариқдан сувни шланг билан оқизаман. Ғўза бежирим сув ичади. Кетмон ишлатилмайди, кўчат қирқилиб кетмайди. Бир йўла 6 гектар ердаги ғўзани суғориш мумкин.

— Барақалла ука. Мана бу ишингга қойилман, — деди раис ва омборчига қоғоз ёзиб берди.

Бригада икки ердан сув олди. Суғориш янги усулда ташкил қилинди. Иккинчи куни тушда Иброҳим даласининг қоқ ўртасидан кумуш камар бўлиб ўтган Аму — Бухоро канали ёқалаб чангитиб келаётган енгил машина кўринди. Иброҳим пешвоз чиқди. Ундан райком секретари Жўрақул ака Орипов, раис Мирзаева тушиб келди.

Иброҳим ўйга толди. Районда, ўтаверса колхозда бригадалар кўп-ку Йўли тушибми, ёки атайин келдимикан секретаримиз. Наҳотки мажлисдаги машмашани эшитган бўлса. Ахир кеча раис ҳеч нарса демади-ку? — Ўз-ўзига савол бера бошлади.

Унгача секретарь очиқ чеҳра билан Иброҳимнинг қўлини қисиб саломлашди. Ҳол-аҳвол сўрашди. Йўлнинг икки бетидаги ғўзаларни кўриб, хурсанд бўлди:

— Суғоришни янгича ташкил этибсан, деб эшитдим. Раҳмат сенга Иброҳим. Асил деҳқон шундай қилади, сенинг тажрибангни районга ёймоқчимиз.

Секретарь бирпас суҳбат қилди-ю, тез жўнаб кетди. Иброҳим машина ортидан узоқ қараб қолди. Секретарь айтган гапларни такрор эслади. Бир оғиз ширин сўз билан кўнгилни кўтариш мумкин. Кишининг меҳнатига тўғри баҳо берадиган раҳбарга раҳмат. Хушнуд кулди. Шу заҳотиёқ чарчоқлари чиқиб кетди.

... Бир вақтлар қолоқ ҳисобланган «Пахтакор» колхозининг 6-бригадаси ўн йилдан буён суруикасига планни бажариб келяпти. Ҳосилдорлик йилдан-йилга ошяпти. Чунки бригадага ёш, эпчил, маълумотли коммунист Иброҳим Холов бошчилик қилмоқда. Бригада ўтган йили 110 гектар ердан давлатга 300 тонна «оқ олтин» ҳадя қилди. Бу йилги мажбурият юксак. Гектаридан — 35 центнер. Ғўза юксак мажбурият талабига мос парвариш қилинмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, Мамажон Дадажонов чақириғига жавобан бу ерда 300 тонна пахта машинада териб олинади. Иброҳим Холов бошлиқ бригада бу йил катта довон ошади.

С. УМАРОВ,
Вобкент райони.

ҚАРДОШЛИК ГУЛДАСТАСИ

Дўстлик, қардошлик — ҳар нарсадан кучли. Улуғ Советлар оиласида 15 та ўғлон-қизи бор. Бу деган, ўн беш республикалар. Булар бари бир оила фарзандлари каби аҳил-иноқ, ғамхўр-меҳрибон. Рус, ўзбек, украин, белорус, грузин, арман, молдаван, татар, тожик, қирғиз, туркман — барча миллат халқлари бир-бирларига бамисоли туғишгандек азиз, мукаррамдир.

Қўлингиздаги қардош Украинада чиқадиган «Украина» номли оммавий-сиёсий, адабий-бадиий, суратли ойлик журналининг янги сони. Журналнинг бу сони Ўзбекистон республикасига бағишланган. Бу ана шу буюк дўстликнинг бир гулдастасига ўхшайди.

Муқовадаги бахтиёр ўзбек қизига бир қаранг. У сизни мулойимлик билан қалбида қуёш яширин, сахий, гўзал ўлкамиз — Ўзбекистонга марҳамат қилинг, деб таклиф этаётгандай...

Дарвоқе, сиз журнал саҳифаларини варақлар экансиз, худди Ўзбекистонимиз шаҳар, қишлоқлари бўйлаб саёҳатга чиққандай бўласиз. Мана, «Тошкент» меҳмонхонаси [illegible] Бу суратни томоша қилар экансиз, украинали шоир [illegible] «Тошкент» сарлавҳали шеъри қулоғингиз остида жаранглаб эшитилади. — Салом, Ўзбекистон! [illegible]

[illegible]

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Р. Қурбонов[illegible] «Дўстлигимиз қудрати» сарлавҳали мақоласи [illegible]

[illegible] П. Ган, М. Караҳан, Р. Аҳмедов, А. Абдуллаев каби рассомларнинг [illegible] суратлар репродукция қилиб берилган. Самарқанд обидалари ҳақида мақола [illegible] «Муштум»имиз меҳмон бўлган. Ўзбек миллий халқ санъати намунаси сифатида асния ҳақида материал ва суратлар босилган. Шунингдек, «Спорт», «Пазанда маслаҳати», «Янги модалар» рубрикалари остида ҳам ўзбек урф-одатларига хос қизиқарли материаллар бор.

«Украина» журналининг Ўзбекистонга бағишлаб чиқарган бу сони ажойиб қардошлик гулдастасидир.

ПЛАНЕТАМИЗДА

УРЕНЬЯ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ГАВАНА. Доминикана Республикаси ҳарбий ҳаво кучларининг офицерлари Доминикана Революцион партиясининг раҳбарларидан олти кишини қамоққа олдилар. Булар орасида Революцион партиянинг бош секретари Рафаэль Молина Уренья ҳам бор.

Пресса Латина агентлиги мухбирининг Санто-Домингодан хабар беришича, республиканинг собиқ президенти ва шу партиянинг раҳбари Хуан бош қуролли кучлар министри генерал Энрике Перес-и-Пересга мурожаат қилган бўлса ҳам, қамоққа олиш сабабларини аниқлай олмаган. Хуан бош партия раҳбарларининг қамоққа олиниши жиддий оқибатларга сабаб бўлиши мумкин, деди.

БОЛГАРИЯ—УЗОҚ УМР ВАТАНИ

[illegible]

нисбатан 100 яшар қариялар сони жиҳатидан дунёда биринчи ўринда туради. Бу ерда 60 ёшдан ошган 813 минг киши, 90 ёшдан ошган 9704 киши, 100 ёшга етган 1412 киши яшаяпти.

Яқинда Софиядаги геронтология ва гериатрия миллий маркази ўз ишига якун ясади. Болгария геронтологларининг асосий концепцияси шундан иборатки, мамлакатда қариш процесси ишламасликдан келиб чиқади; пенсияга чиққан кишилар жисмоний меҳнат ва ижтимоий ҳаётдан узоқлашиб, тезроқ қарияптилар.

Ҳаёт бу якунларнинг тўғрилигини исботламоқда. Миллий марказ базаларида 50 ёшдан 100 ёшгача ва ундан қарироқ одамлар яшаяпти. Уларга бутун иш режими тузиб қўйилган. Бу режимнинг асосий талаби жисмоний тарбия билан шуғулланишдир. Геронтология ва гериатрия маркази ўз тажрибаларининг якунларига асосланиб, яқинда республика халқ соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот министрлигига аҳоли ўртасида тарқалаётган қаришга қарши беш йиллик программа лойиҳасини тақдим этди.

(БТА агентлигининг информация бюллетенидан).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◎ НЬЮ-ЙОРК. 7 август куни Лос-Анжелос марказида 5,6 баллгача куч билан ер қимирлади. Мутахассисларнинг фикрича, зилзиланинг эпицентри Мексика тупроғида.

◎ ОТТАВА. Газеталарнинг хабар беришича, Гамильтон шаҳрида (Онтарио) полиция билан пўлат эритиш заводларининг иш ташлаган ишчилари ўртасида қаттиқ тўқнашувлар бўлган. Иш ташловчилардан 20 дан ортиқ киши қамоққа олинган.

◎ ХАНОЙ. Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари шу йилнинг дастлабки ярмида мамлакатнинг жанубий қисмида душманнинг 20.511 солдатини сафдан чиқардилар.

◎ ГАВАНА. Студент Хуан Антонио Новасни ўлдирган Панама яширин полициясининг вахшийликларига қарши уюштирилган намойишда қатнашганликлари учун Панама йигитлари Луис Питти ва Антонио Каркамо қамоққа олиндилар.

◎ ҚОҲИРА. ЎРТА ШАРҚДАГИ ИНГЛИЗ ҚЎМОНДОНЛИГИ «ХАНТЕР» ТИПИДАГИ РЕАКТИВ САМОЛЁТЛАРИНИ БАЙХАН ПРОТЕКТОРАТИГА ЮБОРИШГА ҚАРОР БЕРГАНЛИГИ БУ ЕРДА МАЪЛУМ БЎЛИБ ҚОЛДИ.

ЖИМ ТУРГАНЛИК УЧУН ПУЛ ТЎЛАШ КЕРАКМИКИН?

[illegible] ишлайдиган Марсель Вена деган киши 1958 йили хусусий капитал орттиришга қарор қилган. Эпчил клерк махфий молиявий ҳужжатлар турадиган ерга кириш ҳуқуқига эга бўлиб, у 375 миллион франк миқдоридаги счётлар ва чеклар нусхасини суратга олган. Бу пуллар америкаликларга, ГФРлик молиячиларга, голландияликларга, бельгияликлар ва инглизларга мансуб эди. Фақат

САРИҚ ИБЛИС АХЛОҚИ

□ □

улар билан алоқа боғлаш ва жим турганлик... учун счёт тақдим этиш қолган эди.

Иш жуда ҳам жўн эди. Вена бу капиталларнинг эгалари оммавий жанжалдан қутулиш, ҳатто суд аралашувидан сақланиб қолиш учун ҳеч нарсадан қайтмасликлари мумкинлигини биларди. Ёрдамчилар тайёрлаш ва танлаш учун икки йил вақт кетди. Пировардида тўда ҳаракат қила бошлади. Вена ва К° олдин омонатчиларни уларнинг бойлик манбаларини фош қилиш билан қўрқитдилар. Мия трести сўнгра тактикани ўзгартирди. Вена бошқа шахслар орқали тўппа-дан-тўғри банкка мурожаат қила бошлади. Маъмурият ўз обрўсини сақлаб қолиш ва омонатчиларни қўлдан чиқармаслик учун пулларни гангстерлар томонидан олдиндан ижарага олинган Любекдаги ҳеч ким билмайдиган қаҳвахона счётига ўзи ўтказа бошлади.

Муттаҳамлар олти йил мобайнида икки миллион франкни ўзлаштириб олдилар. Агар компания қатнашчиларидан бири уларни «сотмаганида» иш нима билан тамом бўлиши номаълум. Унга навбатдаги ҳийласи учун 40 минг франк кам тўлаганлиги учун у прокурорга хат ёзиб юборган. Анча вақтдан кейин тўда аъзоларидан бир неча киши қамоққа олинди. Молиявий ҳужжатларнинг фото нусхалари банкка қайтиб келди. Бошқарувчи тинчиди, бироқ, омонатчилар ҳали ҳам асаби бузилган ҳолда юришибди: Вена кўққисдан судда гапириб қолса нима бўлади? Унинг бошқа йўқотадиган нарсаси йўқ. Озодликда юрган муттаҳамлар балки жим турганлик учун яна бир марта пул тўлаш керакдир, деб сўрамоқдалар.

А. НИКАНОРОВ.
(«Известия»дан).

Мухтарул Дадда—Мавритания президенти

ПАРИЖ, 8 август. (ТАСС). 42 ёшли Мухторул Дадда яна Мавритания ислом республикасининг Президенти қилиб сайланди, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги. Ана шу мамлакат 1960 йилда мустақиллик олгандан кейин республика президенти қилиб 1961 йилда биринчи марта сайланган эди. Мухторул Дадда кеча ўтказилган сайловда мамлакатдаги бирдан бир партия бўлмиш Халқ партиясидан президентликка кўрсатилган ягона номзод эди.

Колумбиянинг янги президенти

БОГОТА, 8 август. (ТАСС). Карлос Льерас Рестрепо Колумбиянинг янги президенти сифатида қасамёд қилди.

58 ёшдаги либерал экономист Карлос Льерас президент лавозимига ўтиш маросимида сўзлаган нутқида сиёсий, иқтисодий ва социал ислоҳотларни амалга ошираман, деб ваъда берди.

● ● ●

Бугун 10 августда Одесса шаҳрини немис-фашист босқинчиларидан қаҳрамонона мудофаа қилинганига 25 йил тўлди. Суратда: Одесса шаҳридаги опера ва балет театри.

1944 йилда немис-фашист босқинчилари жаҳонда энг чиройли театрдан бири бўлган бу бинони портлатмоқчи бўлиб, бино остига 40 та секин таъсир қилувчи, лекин жуда кучли миналарни қўйишган эди. Немисларнинг бу ёвуз ниятлари амалга ошмади. Совет Армиясининг ҳужуми натижасида бизнинг сапёрларимиз миналарни зарарсизлантирдилар.

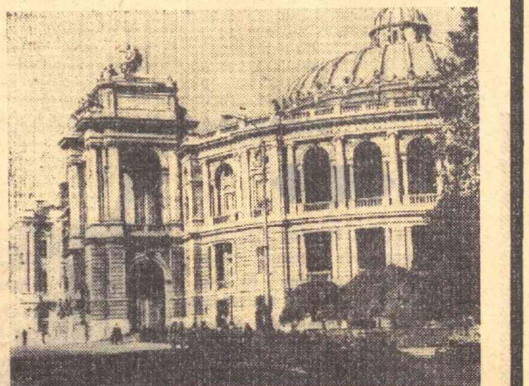

Т. Холмуҳамедов фотоси.

АЛОҚА МИССИЯСИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ХАНОЙ, 8 август. (ТАСС). Вьетнам Халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси халқаро комиссияга мактуб юбориб, армия штабининг бошлиғи Гарольд Жонсон бошлиқ Америка ҳарбий миссияси 30 июлда ғайри қонуний равишда Жанубий Вьетнамга келганлигига қарши норозилик билдирди, деб хабар қилади Вьетнам Информация агентлиги.

Мактубда айтиладики, бу миссия АҚШ қуруқликдаги қуролли кучларининг янги бўлинмаларини яқин фурсатда Жанубий Вьетнамга келтириш учун замин тайёрлаш мақсадида Жанубий Вьетнамга келди.

Ҳаммага маълумки, дейилади сўнгра мактубда, Америка империалистлари гарчи жиддий мағлубиятга учраётган бўлсалар ва уларни халқаро жамоатчилик кескин қоралаётган бўлса ҳам, Жанубий Вьетнамни оккупация қилишни давом эттиришга ҳамон ўжарлик билан интилмоқдалар ҳамда Вьетнам жанубидаги ўз экспедиция корпуси сонини шу йил охиригача тахминан 400 минг кишига етказишга актив тайёргарлик кўриб, шу тариқа агрессив урушни кучайтириш ва кенгайтиришга уринмоқдалар. «Бу ҳол бутун дунёдаги тинчликсевар халқларга сурбетлик билан қилинаётган дағдаға бўлиб, Вьетнамга таалуқли 1954 йилги Женева битимларини қўпол равишда бузишдир», — деб таъкидланади ана шу ҳужжатда.

Миссиянинг талаби шуки, АҚШ ва унинг малайлари ўз режасидан воз кечсин, ўзининг ҳамма қўшинларини ва сателлит мамлакатлари қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетсин, ўзининг ҳамма қурол-яроғларини ва сателлит мамлакатларнинг қурол-яроғларини у ердан олиб чиқиб кетсин, агрессив урушни тўхтатсин ҳамда Вьетнам хусусидаги 1954 йилги Женева битимларини ҳурмат қилсин ва оғишмай бажарсин.

ЖАҲОН КАЛЕНДАРИ

Барча мамлакатлар ўз байрамлари, анъаналари ва урф-одатларига зарар етказмаган ҳолда қабул қилиши мумкин бўлган янги календарь, ягона йилнома системаси тўғрисида кўп йиллардан бери эшитиб келяпмиз. Бундай календарни тузиб чиқиш устида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан олиб борилаётган ишлар тугалланиш арафасида турибди.

Янги календарга биноан йил бир-бирига тенг тўрт кварталга бўлинади. Ҳар бир кварталда 91 кун бўлади. Ҳар бир кварталнинг биринчи ойида 31 кун, кейинги икки ойида 30 кундан бўлади. Ҳар бир кварталнинг биринчи куни доимо якшанба, охирги куни эса доимо шанбага тўғри келади. Тўрт квартал 364 кундан иборат бир йилни ташкил этади. Бироқ, оддий йил (365 кун) ва узун йил (366 кун) ҳам ўз холича қолади. Лекин қўшимча кунлар ҳафтага қўшилмасдан ва числосиз қолдирилади.

Жаҳон янги календари бўйича йил якшанбадан бошлангани учун 364-кун 30 декабрга, шанбага тўғри келади. Ундан кейин келадиган якшанба эса навбатдаги йилнинг биринчи январига тўғри келади.

Бу кунлар ўртасида числосиз ва номсиз 365-кун ҳам бор. Бироқ, бу кунни «Тинчлик куни» деб аташ тўғрисида ҳозирданоқ таклифлар киритилмоқда. Узун йилда эса 30 июнь, шанба куни билан 1 июль, якшанба куни ўртасида ҳам яна бир «Тинчлик куни» киритиш лозим бўлиб қолади.

Календарь саналари йил сайин бир кунга ва бир ҳафтага тўғри келади. Масалан, киши чоршанба куни туғилган бўлса унинг туғилган куни ҳар доим фақат чоршанба кунига тўғри келаверади. Барча байрамлар — миллий ва халқаро байрамлар ҳам ҳафтанинг маълум бир кунлари билан боғлиқ бўлади.

Янги календарь тўғрисидаги масала БМТда ҳал қилинмоқда. Унинг кўпгина аъзолари ҳозирнинг ўзидаёқ ислоҳотни маъқуллаб чиқмоқдалар. Янги календарни жорий этиш учун Григориан календари бўйича биринчи январь якшанбага тўғри келиши керак. 1967 йилнинг биринчи январи якшанба кунига тўғри келади. Агар шу қулай фурсат фойдаланилмайдиган бўлса, иккинчи марта фақат 1978 йилдагина имконият туғилиши мумкин.

(«НЕДЕЛЯ»дан).

АГРЕССОР КУЧ ТЎПЛАМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 8 август. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлиги Америка ҳарбий доиралари олган маълумотларга асосланиб, Сайгондан қуйидагиларни хабар қилади: АҚШ ҳарбий қўмондонлиги Шимолий Вьетнамга ҳаводан бериладиган зарбаларни кучайтириш мақсадида яна бир авианосни Тонкин кўрфази сувларига юбориш тўғрисида буйруқ берди. Агентликнинг билдиришича, Тонкин кўрфазида ҳозир Американинг икки авианоси бор. Денгиз авиациясининг самолётлари шу авианослардан парвоз қилиб, Шимолий Вьетнамга ҳужум қилмоқдалар.

Парагвай ватанпарварларини ҳимоя қилиб

ВЦСПС Парагвай сиёсий маҳбусларини озод қилиш учун халқаро кураш ҳафталиги ўтказилаётганлиги муносабати билан Парагвай меҳнаткашлари конфедерациясига телеграмма йўллади.

Совет меҳнаткашлари, дейилади телеграммада, узоқ вақтдан буён турмаларда азоб чекаётган Парагвайнинг таниқли жамоат ва касаба союз арбобларидан Антонио Майдана, Хулио Рохас ва Альфредо Алькортанинг қисматини ўйлаб, чуқур ташвиш тортмоқдалар.

Трибунал 1960 йилда уларни озодликка чиқариш тўғрисида қарор қабул қилганлигига қарамай, ана шу кишилар ҳамон ҳибсда сақланиб, қийноқлар ва таҳқирларга дучор этилмоқда, доимо ўлим хавфи остида турибди.

ВЦСПС Совет Иттифоқи ишчилари ва хизматчилари номидан Парагвай меҳнаткашлари конфедерациясининг раҳбарлари ва барча аъзоларига мурожаат қилиб, уларни ўзининг бутун куч-қувватини Парагвай халқининг манфаатлари учун курашга бағишлаган ишчилар ва касаба союз ҳаракатининг таниқли арбобларини озодликка чиқариш учун барча куч-ғайратларини сарфлашга чақиради .(ТАСС).

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.55 — Озодлик — саломатлик гарови (рус.). 8.25 — Концерт. 9.30 — Симфоник рақслар. 10.30 — Топишмоқли концерт. 11.10 — Юксак турмуш маданияти учун. 11.25 — Концерт. 12.15 — Ф. Умаров концерти. 13.30 — Балетлардан парчалар. 16.15 — Ўзбекистоннинг музика маданияти. 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.10 — «Итальян каприччиоси». 18.30 — Композитор С. Бобоев асарлари. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — Пахта териш машиналари шай қилиб қўйилсин (рус.). 20.10 — Концерт. 20.45 — Завод маркаси шарафи учун. 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Коммунистик ахлоқ ва тарбия. 22.15 — Концерт. 22.40 — Поэзия кечаси. 23.20 — Қўшиқлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Олмаота кўрсатади. Тошкент кўрсатади**

20.00 — **Дўстлик тўлқинида** («Ёшлик» студияси).

20.45 дан — **Олмаота телестудияси кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Добрыня Никитич** (болалар учун). 18.35 **Лагерь устида байроқ** (мактаб ўқувчилари учун). 18.55 — **Аксадо** (илмий-оммабоп фильм). 19.05 — **Океандаги лаборатория** (илмий-оммабоп фильм). 19.25 — **Ташналик** (бадиий фильм).

20.40 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.45 — **Тошкент янгиликлари**, 20.55 — **Ўзбек куйлари**, 20.35 — **Чили мамлакатида** (ҳужжатли фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/VIII да **Ёшликда берган кўнгил**, 11/VIII да **Жон қизлар**. Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9, 10, 11 августда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов**, солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Хадича Алимардонова, Тўхта Рисметова, Низом Садриев, Рустам Мадраҳимов Жуманиёз Бобожонов** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади.

Тошкент Давлат медицина институтини 1941 йил июнь ойида тамомлаб чиққан

ВРАЧЛАРНИНГ
27 АВГУСТДА

УЧРАШУВ КЕЧАСИ

Б У Л А Д И.

Кечада қатнашишни хоҳлаган ўртоқлар қуйидаги адресга мурожаат қилсинлар: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 1-уй, Республика санитария маорифи уйи, Э. И. Юсуповга.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-МЕХАНИКА ЗАВОДИГА

слесарлар, электросваркачилар, токарлар, рандаловчилар, фрезерчилар, бензорезчилар, юкчилар (ишбайга)

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 47-уй, кадрлар бўлими (6, 51-автобуснинг «Карборунд заводи» остановкаси).

«УЗГЛАВЛЕСРАЗНОСНАБСБЫТ»га

бош бухгалтер ўринбосари, бухгалтерлар, старший бухгалтерлар, экономистлар, инженерлар, русча машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фрунзе кўчаси, 27-уй, кадрлар бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИГА

старший бухгалтер-ревизор, бош бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 3-уй, 4-қават, 60-хона.

ЯШИЛ ЎРМОНЛАР БАҒРИДА

РЕПОРТАЖ

Москва атрофидаги яшил ўрмонлар ҳозир мамлакатимиз халқлари ўғил-қизларининг лагерларига айланиб кетган. Ўрмонлар шовуллаб турибди. Оромбахш арча ҳидлари димоқларга урилади. Тоза сув, ҳаво қалбларга ором бағишлайди. Сиз Москва атрофига борсангиз, минг-минглаб тошкентлик болаларни кўрасиз.

Йўлимиз Москвадан 80 километр наридаги Могилци қишлоғига жойлашган «Софрино» пионерлар лагерига тушди. Бу лагерь СССР Министрлар Совети радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг касаба союз ташкилотига қарайди. Бу ерда 400 га яқин пионер, ўқувчи дам олмоқда. Булар орасида биринчи сменада 106 ўзбек пионери дам олди.

— Биз бу ерда худди ўз уйимиздай эркин яшаб дам олмоқдамиз,— дейди тошкентлик пионер Гулчеҳра Зиёдова.

— Ҳаммадан саёҳатларнинг кўплигини айтмайсизми. Кунора Москвага ва Москва атрофидаги жойларга борамиз. Айниқса Кремлда бўлганимиз ёдимиздан сира чиқмайди, — дейди Васила Норматова.

— Менга ҳаммадан ҳам Москва зоопарки жуда маъқул бўлди. Бунда бутун дунёдаги ҳайвонларни кўрдик десак бўлади, — ҳикоя қилади Гулшод Ҳидирова.

Сочларига оқ тушган, лекин жуда тетик меҳрибон онахон, лагерь бошлиғи Мария Сергеевна Аносова биз билан суҳбатлашар экан:

— Мен шаҳрингизни кўрган эмасман, — деди.— Лекин зилзилани эшитиб жуда қаттиқ ташвишландим. Шунинг учун болаларни, айниқса келажагимизнинг навқирон авлодини авайлаб тарбиялашга ҳисса қўшгим келди.

Мария Сергеевна айтганидек, лагерь жуда ҳам кўркам. Бу ерда ҳар бир кун мазмунли ўтади. Тонгги зарядкадан кейин муздек сувда ювиниш, мазали нонушта. Кейин болаларнинг турли тўгарак машғулотлари бошланиб кетади. Улар яқинда бу ерда спорт мусобақаси ўтказдилар.

Яқинда бу ерда иккинчи сменанинг хайрлашув гулхани ёқилди. Пионер гулхани тантанасига атаб фото, авиомодель, тикиш-бичиш тўгаракларининг аъзолари ажойиб виставкалар ташкил қилдилар. Шу куни бу ерга денгизчилар, Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари меҳмон бўлиб келдилар.

Лагердаги ҳар бир кун болаларда унутилмас таассурот қолдирди. Болалар шаҳар атрофидаги кўп жойларни кўрдилар. Айниқса, Москва яқинидаги Загорск шаҳрида бўлганларида болалар ўйинчоқлари тарихий музейини бориб кўрдилар. Унда халқларнинг турли-туман миллий ўйинчоқларини кўриб, ҳайратда қолдилар.

Тепловоз республикамиз пойтахти томон йўл олар экан, тошкентлик болалар жонажон Москвага қайта-қайта ташаккур айтдилар.

Лагерда учинчи смена болаларининг байроғи кўтарилди. Тошкентдан яна пионер ва ўқувчилар бордилар. Ҳозир йўлларда, ўрмонларда Совет Иттифоқи пионерларининг қўшиғи янграмоқда:

Узоқ йўлга отлан,
Ҳар вақт йиғ кучинг сен.
Коммунистлардан ол ўрнак!
Яша, ўқи, меҳнат қил,
Совет пионери довюрак!

Ю. ҲАМДАМОВ.
Москва—Тошкент.

◆ ◆

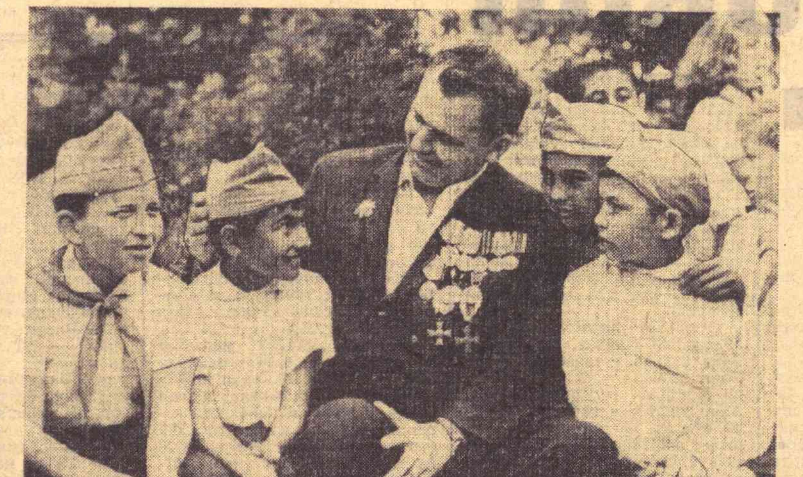

Суратда: Собиқ разведкачи майор Иван Андреевич Колос лагерда болаларга Улуғ Ватан уруши йилларидаги ҳаяжонли воқеаларни ҳикоя қилиб бермоқда.

Э. МУҲАМЕДОВ фотоси.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг ҳамма районларида булут кам бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Ғарб томондан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Шамолнинг тезлиги айрим жойларда 10 метргача боради. Ҳарорат 30-35 даража, жануб томонда 37 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб турса ҳам ёғингарчилик бўлмайди. Шимоли-ғарбдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 18-20, кундузи 31-33 даража иссиқ бўлади.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37263. Партия турмуши — В33469, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 06647.